

Mali rječnik mjesnog govora Seseva Ludbreških

Krušelj, Tea

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:470617>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-29**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

Tea Krušelj

MALI RJEČNIK MJESNOG GOVORA
SESVETA LUDBREŠKIH

Diplomski rad

Čakovec, srpanj, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

Tea Krušelj

MALI RJEČNIK MJESNOG GOVORA

SESVETA LUDBREŠKIH

Diplomski rad

Mentor rada:

prof. dr. sc. Đuro Blažeka

Čakovec, srpanj, 2023.

Zahvala

Veliko hvala mom mentoru, prof. dr. sc. Đuri Blažeki, na velikom strpljenju, mnoštvu savjeta i ideja koji su mi pripomogli pri pisanju ovoga diplomskog rada. Nikada neću zaboraviti Vaše riječi da je svugdje lijepo, ali je doma najljepše.

Nadalje, hvala mojoj dragoj majčici na neizmjernim riječima podrške čak i u najtežim trenucima. Hvala sestri Anji čiji porod uslijed kolokvija kod prof. Kos-Lajtman nikada neću zaboraviti. Hvala nećakinji Enei na zaigranosti i druženjima koji nam svima ponekad trebaju. Hvala bakama Marijama – nikad nisam otišla gladna od vas. Zahvaljujem ostatku svoje obitelji bez koje ovo studentsko putovanje ne bi bilo moguće. Zahvaljujem svojim kolegicama koje su mi postale prijateljice za cijeli život.

Ovaj rad je plodonosan i dokaz je da je uspjeh moguć uz malo truda, ali puno odricanja i upornosti. Veliko hvala dečku što me svojim bodrenjem uvijek natjerao da sama izradim sve likovne i glazbene radove. Naposljetku, ovo je Mjesec koji sam dohvatila za sebe.

SADRŽAJ

SAŽETAK

SUMMARY

1. UVOD	7
2. SESVETE LUDBREŠKE.....	8
2.1. <i>Geografski položaj Seseveta Ludbreških</i>	8
2.2. <i>Povijest školstva u Sesevetama Ludbreškim</i>	9
3. O JEZIKU GOVORA SESVETA LUDBREŠKIH.....	11
3.1. <i>Govor Seseveta Ludbreških u dosadašnjim istraživanjima</i>	11
3.2. <i>Akcentuacija</i>	13
3.3. <i>Vokalizam</i>	13
3.4. <i>Kratice u rječniku</i>	14
4. Mali rječnik mjesnog govora Seseveta Ludbreških	15
4.1. <i>Nazivi sesvečkih oranica</i>	38
4.2. <i>Nazivi domaćinstava</i>	39
5. ZAKLJUČAK.....	40
Literatura:	41
Prilog	
Životopis	
Izjava o izvornosti diplomskoga rada	

SAŽETAK

Naselje Sesvete Ludbreške ubraja se u općinu Sveti Đurđ. Ono je smješteno u Varaždinskoj županiji. Nalazi se na sjeveroistočnom dijelu Hrvatske. Prvi spomen naselja datira iz 1598. godine kao Zezwethe. Tada su one pripadale Ludbreškom vlastelinstvu. Do 1900. godine selo je nosilo naziv Sesvete, a otada do danas naziva se Sesvetama Ludbreškim. Sada pripada općini Sveti Đurđ, dok je ranije pripadalo općini Ludbreg. U tom se području govori kajkavskim narječjem. Pregled malog rječnika mjesnog govora Sesveta Ludbreških zaokuplja svojim bogatstvom vokabulara te se iz njega mogu primijetiti različite navike stanovnika, kao i njihovo izražavanje. Prikupljanje rječničke građe autoričino je vlastito djelo jer ga je sastavila pomoću riječi koje i sama upotrebljava ili je nekad upotrebljavala. Za određene natuknice i rečenične potvrde izvršen je težak odabir jer je leksičko blago sela iz kojeg autorica potječe iznimno bogato. Govor ovog naselja od velike je važnosti za cjelokupno očuvanje povijesti, učenje iz iste, ali i zaštićenost kulturno-povijesne baštine.

Ključne riječi: rječnik, Sesvete Ludbreške, kajkavsko narječje, povijest, kultura

SUMMARY

The settlement of Sesevete Ludbreške is a part of the Saint Đurđ county. It is located in the Varaždin municipal district in north-east Croatia. The settlement was first mentioned in 1598 as Zezwethe and had belonged to the Ludbreg municipality. The village had borne the name Sesevete up until the year 1900, and has been called Sesevete Ludbreške ever since. The language dialect spoken in these parts is one of three major Croatian dialects, the kajkavian. A glance at the local glossary of Sesevete Ludbreške's speech shows the wealth of its vocabulary and imposes the community's various life habits as well as their expressions. Assembling the glossary is the author's own work, since she had accrued it by words which she either uses in everyday life or has at one point in time used in speech. A difficult selection had to be made for certain entries and sentence affirmations because the lexical wealth upon which the author draws from is quite vast. This settlement's speech is of great historical importance in general, and should be learned from and protected as cultural heritage.

Key words: glossary, Sesevete Ludbreške, kajkavian dialect, history, culture

1. UVOD

Tema ovoga diplomskog rada nastala je kao ideja da se pomnije istraži govor mojega rodnog sela. U njemu sam prebivala dvadesetak godina, a čak i danas govorim „sesvečki“. Kratko sam vrijeme provela u DVD Sesevete Ludbreške, a svake sam nedjelje išla u crkvu Svih Svetih ili u susjedna sela te čitala neko od čitanja ili psalam. Najveće postignuće koje čuvam na svoje selo jesu moji literarni ostvaraji, od kojih je najuspješnija pjesmica „Moja baka“ (Prilog 1). Pomoću svog malog rječnika mjesnog govora Seseveta Ludbreških nastojat ću prikazati najučestalije, ali i pomalo zaboravljene riječi te ih tako pokušati „oživjeti“.

Ovaj rad sadrži opis sela Sesevete Ludbreške, njegov smještaj i povijest školstva. Opisane su lingvističke osobine sesvečkoga govora, kao i neke specifičnosti poput naziva oranica te domaćinstava. Samostalno je prikupljeno oko četiristo posebnih riječi koje sačinjavaju glavni dio ovoga rječnika – mali rječnik mjesnog govora Seseveta Ludbreških. Riječi su zapisane na način da se iza svake nalazi prijevod riječi na standard i primjer te riječi u rečenici, odnosno rečenična potvrda. Pritom je uočljivo kada se koristi ili se nekada prije koristila navedena riječ.

Sesevete Ludbreške dio su općine Sveti Đurđ koja se smatra općinom bogatom i povijesnom i kulturnom baštinom, ali i nekim novim postignućima. Postoje knjige koje tome svjedoče, no njih je samo nekoliko, dok knjiga o spoju ljudi na temelju jezika mog sela ne postoji. Stoga je stvoren ovaj rad koji doprinosi i očuvanju kulturnoj baštini, i tradiciji, ali i leksika sesvečkoga govora.

2. SESVETE LUDBREŠKE

O nekadašnjim doživljajima djece iz mojeg sela i okolice, Belović navodi: Ljeti smo se kupali u Plitvici i Dravi, penrali po drveću tražeći ptičja gnijezda, lovili ribe, krali plodove voćaka i maka, pekli pečenice, skrivajući se pred budnim okom poljara, (jer po običaju - uvijek se trgala tuđa koruza), kotačali se, bikekovali, cinkali, šikali, cmoljkovali i gucekovali. (Belović, 2008, str. 11)

2.1. Geografski položaj Seseveta Ludbreških

Geografsko-prometni položaj sela Seseveta Ludbreške ima periferne karakteristike: ovo područje nalazi se izvan glavnih željezničkih i cestovnih prometnica koje teku nešto južnije, kroz grad Ludbreg, povezujući glavna središta u dolini Drave (Buturac, 1990).

Seseveta Ludbreške smještene su na raskrižju županijske ceste Luka Ludbreška – Seseveta Ludbreške – Veliki Bukovec i županijske ceste Sigetec Ludbreški – Seseveta Ludbreške. Selo se nalazi u općini Sveti Đurđ i dio je Varaždinske županije. Oko poštanskog broja nastale su nesuglasice jer je nekoć pošta imala regularno radno vrijeme, dok ono nije postalo skraćeno i ponekad umjesto poštanskog broja 42233, ljudi stave poštanski broj općine tj. grada Ludbrega 42230. Telefonski pozivni broj glasi 042, dok je temeljni telefonski broj kojim započinje većina telefonskih brojeva 837 (Vrtulek, 2006).

Do glavnoga grada, Zagreba, potrebno je sat vremena vožnje. Selo se počelo razvijati sjeverno od rijeke Plitvice. U drugom dijelu sela nalazi se groblje, novoizgrađena trgovina Kitro „Varaždin“, crkva Svih Svetih, kafić „Plavi 11“, Vatrogasni dom, nogometno igralište Nogometnog kluba „Podravac-Kitro“ te prostor za slavlje koji je smješten u prostoru nekadašnje škole, ali i

trgovine TP „Varaždin“. Južno od toga i danas je najveća građevina sela – Zadrudni dom. Njegova je svrha bila da je služio kao osmogodišnja škola, Dom kulture, Vatrogasni dom (Vrtulek, 2006). Danas se pred njim sastaju učenici Osnovne škole Sveti Đurđ jer to mjesto sada ima drugu namjenu – stajalište školskog autobusa.

Slika 1. Geografski položaj Sesveta Ludbreških

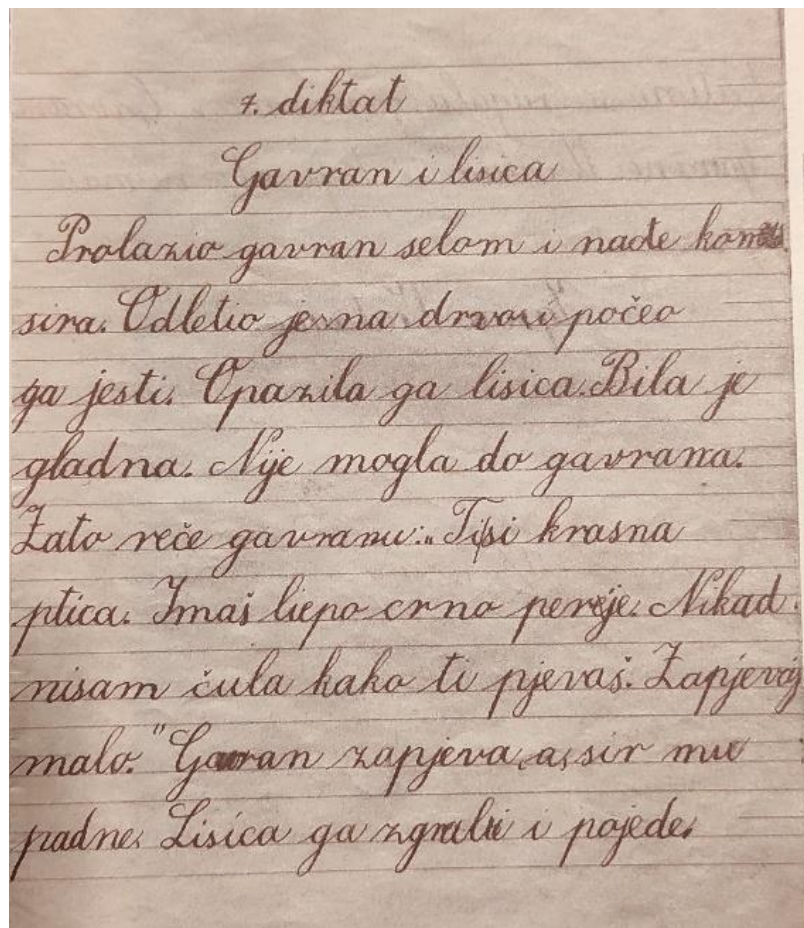
Izvor: <https://www.google.hr/maps/place/Sesvete+Ludbre%C5%A1ke/>
6. 3. 2023.

2.2. Povijest školstva u Sesvetama Ludbreškim

Prvi početci školstva na ovim prostorima povezani su s postojanjem župa. Kanonski spisi iz 17. stoljeća, točnije iz razdoblja od 1649. do 1683. godine bilježe postojanje pučkih škola s jednim učiteljem. 1. rujna 1915. godine bio je poseban dan za Sesvečane jer se tada otvorila Opća niža obospolna pučka škola. Pripreme za otvaranje te škole trajale su četiri godine. Dotada su djeca iz Sesveta Ludbreških pohađala osnovnu školu u sjevernijem selu – Strugi. Opću nižu obospolnu pučku školu pri samom početku činilo je 75 đaka i 20 polaznika opetovne škole. Prvi razred pohađalo je 29 učenika, drugi razred isto tolik broj, treći razred 8 učenika, četvrti 6 i peti razred 2 učenika. Sveukupno, školu je tada činilo 40 dječaka i 35 djevojčica. Zanimljiv je oblik formativnog ocjenjivanja na

kraju školske godine: ocjena 5 – odličan, 4 – vrlo dobar, 3 – dobar, 2 – slab, 1 – rđav. Tijekom prve polovice 20. stoljeća učitelji, učenici i roditelji kao i ostali mještani sela Sesvete Ludbreške proživjeli su svakojake situacije, od malarije, prvog popisa stanovništva, samostalne kupnje knjiga za školu, smrti učitelja, župnika, Prvog i Drugog svjetskog rata itd. U školi je pokrenuta i folklorna skupina koja je sa svojim djelovanjem započela školske godine 1955/1956. (Vrtulek, 2006).

Slika 2. Učenički diktat 1943. godine

Izvor: Vrtulek, F. 2006. str. 36.

3. O JEZIKU GOVORA SESVETA LUDBREŠKIH

3.1. Govor Seseveta Ludbreških u dosadašnjim istraživanjima

Stjepan Ivšić na svojoj je karti kajkavskog narječja dao naznake da sesvečko područje pripada zagorsko-međimurskoj skupini govora, ali nije naveo nijedno naselje s toga područja na karti kao što to nije označio ni u primjerima tipova. Naselja koja su najbliža ludbreškome kraju, a za koja Ivšić navodi kojem njegovu akcenatskom tipu pripadaju jesu Koprivnički Ivanec, govori zapadno od Varaždina i u Međimurju (Blažeka, 2009).

Prva istraživanja ludbreškoga kraja u području dijalektologije napravio je Mijo Lončarić. Krajem 80- tih godina 20. stoljeća posjetio je 3 kajkavska sela na različitim udaljenostima od grada Ludbrega: Suboticu (u smjeru Koprivnice), Slanje (u smjeru Varaždinskih Toplica) i Sveti Đurđ (u smjeru Ludbrega). Lončarić navodi da Sveti Đurđ ima neke osobine međimurskih govora (npr. gubitak početnog nenaglašenog o; osnovni kajkavski srednji, nekompaktni nedifuzni vokali ę i օ postali su difuzni, zatvoreniiji; vokalizam u nenaglašenoj poziciji; realizacija samoglasnika u nenaglašenoj poziciji ...) te da bi se tek poslije detaljnog istraživanja svog prostora između 2 grada – Varaždina i Koprivnice moglo odrediti koje govore u toj regiji treba smatrati posebnim poddijalektom međimurskog ili bednjanskozagorskog dijalekta. Izrazito je važan njegov sud o prozodijskom razvoju na tom području u kojem je dozvoljeno supostojanje ukinuća opreka po kvantiteti i modulaciji te da ta pojava ima naviku širenja na većinski dio u kajkavskome narječju: "Noviji razvoj ide u smjeru stanja koje danas nalazimo u Međimurju, tj. prema ukidanju svih prozodijskih opreka osim mjesta siline. U određenom se smislu može reći da to vrijedi za kajkavštinu uopće, odnosno za njezin najveći dio." (Lončarić, 1989, str. 124). Tu je pojavu primijetio i Ivšić, a on ju je razjasnio na realizacijskoj

razini. Literaturno gledano, to se njegovo primjećivanje jedino ponovno javlja poput općenite karakteristike realizacije kajkavske akcentuacije. Glede istraženih govora onih mjesta koja su blizu sela Sesvete Ludbreške, za refleks palatalnog d' Lončarić navodi da u Svetom Đurđu postoji dvojnost \check{z} / j (kao u istočnom dijelu donjeg Međimurja) dok je već u Subotici samo \check{z} . Od teza u Lončarićevu radu jedino je netočna ona koja se odnosi na nastavak za pridjev radni muškog roda jednine koji u Svetom Đurđu nije neslogotvorno $\underset{x}{j}$ već l, a nastavak koji navodi Lončarić postoji u Karlovcu Ludbreškom, kilometar udaljenom naselju od Sesveta Ludbreških. Također u svojim istraživanjima Blažeka nije našao depalatalizaciju starog lj za koju Lončarić tvrdi da u Svetom Đurđu postoji fakultativno (Blažeka, 2009).

Đuro Blažeka istražio je govor Svetog Petra (7 km istočno od Ludbrega; Blažeka, 2000) i Jalžabeta (10 kilometara zapadno od Ludbrega) i pronašao za te govore karakterističnu izjednačenost starog stražnjeg nazala ϱ i slogotvornog j , ali ne kao *o*-samoglasnika, što bi bilo očekivano, već kao *u* (*v'ugel*, *r'uka*, *p'ut*, *m'uš*, *p'uš*, *ž'uty*, *b'uha*). Navedena osobina te govore bitno udaljava od međimurskog dijalekta gdje nigdje nije potvrđeno jednačenje $j = \varrho$ kao *u*. Za međimurski dijalekt u Svetom Petru i Jalžabetu netipične su još sljedeće osobine:

a) Instrumental jednine svih imenica m.r. i s.r. završava na *-em*, npr. *čyv'ekem*, *vr'ogem*, *s'el'em*, *kul'en'em*. b) Dativ množine svih imenica m.r. završava na *-em*, npr. *vr'ogem*, *čyv'ekem*, *m'esece*, *jez'ikem*, *ubl'akem*. c) Nema gubljenja početnoga nenaglašenog *u*. 4) Glagoli koji završavaju na *-avjtj* nemaju fakultativni oblik infinitiva na *-ajtj* (*utpr'avjtj*). Za razliku od tih govora, i u Svetom Đurđu i u Hrženici, što se tiče navedenih kategorija, situacija je kao u Međimurju pa je jasno da te govore možemo smatrati dijelom međimurskog dijalekta: a) Stražnji nazal ϱ i slogotvorno j izjednačeni su kao *o*-samoglasnici. b) Instrumental jednine svih imenica m.r. i s.r. završava na *-um*, npr. *čyv'ekum*, *vr'ogum*, *s'elum*, *kul'enum*. c) Dativ množine imenica m.r. završava na *-um*, npr.

vr'ogum, m'esećum, jez'ikum, ybl'akum. d) Početno nenaglašeno *u* se gubi. 4) Glagoli koji završavaju na *-avjtj* imaju fakultativni oblik infinitiva na *-ajtj* (*utpr'ajtj*). Zbog svega toga Đuro Blažeka zaključio je da postoje opravdani razlozi da se većina govora ludbreškog kraja prema sjeveru (Sveti Đurđ, Hrženica, Hrastovljan, Veliki Bukovec, Donji Martijanec) uvrste u (podravsko)međimurski dijalekt (Blažeka, 2008).

3. 2. Akcentuacija

U govoru Sesveta Ludbreških duljim ili kraćim izgovorom naglašenoga samoglasnika mogu se izraziti osjećaji ili stavovi govornika. Razlikuju se ironija, ljutnja, srdžba, nestrpljivost, ravnodušnost itd. O duljini i kraćini izgovora naglašenog samoglasnika, Belović i Blažeka navode: Npr. u pitanju "*K'aj je?*" dulji izgovor naglašenog samoglasnika najčešće izražava govornikovu ironiju, srdžbu, ljutnju, nestrpljivost, čuđenje, suosjećanje, nametljivost i sl. spram osobe kojoj je to pitanje upućeno (konkretno značenje ovisi o situaciji, modulaciji i glasnoći izgovorenih riječi), dok je kratki izgovor naglašenog samoglasnika najčešće neutralan (Belović, Blažeka, 2009, str. 16).

3.3. Vokalizam

Inventar u naglašenoj poziciji sastoji se od 10 samoglasnika.

<i>i</i>	<i>u</i>
<i>ĕ</i>	<i>o</i>
<i>ę</i>	<i>o</i>
<i>e</i>	<i>o</i>

ē a

Silabem je i *ṛ* te se on kao naglašeni silabem ne može nalaziti na posljednjem slogu. Kada se nalazi na početku riječi, uvijek se ispred njega nalazi protetsko *h* kao u primjeru *Hrsen'ica* "Hrženica".

Samoglasnik *'u* na početku riječi u većini je slučajeva dobio protetsko *v* ili *h* (*vuho*, *hurmak*).

Inventar u nenaglašenoj poziciji sastoji se od 5 samoglasnika, uključujući i slogotvorno *ṛ* na koje se odnosi jedino ograničenje u distribuciji nenaglašenih samoglasnika, ono se može naći samo među dvama suglasnicima.

j y

e a ṛ

3.4. Kratice u rječniku

adj. pridjev

adv. prilog

gl. glagol

imp. imperativ

impf. trajni glagol

konj. veznik

l lice

m muški rod

n srednji rod

f ženski rod
num. broj
pf. svršeno
pl. množina
čest. čestica
prez. prezent
pron. zamjenica
pl. t. pluralia tantum

4. Mali rječnik mjesnog govora Sesveta Ludbreških

A

afinger *m vješalica.* *Dej si deni kijkljo na afinger kaj ti na bo zgožvana.

ajmprem juha *m prežgana juha.* *Da si do polne skuhala to ajmprem juho.

ak *konj. ako.* *Ak te ve primem, se losi ti bom spukala.

al *čest. ali.* *Al jo sam to ne napravila!

alto *m automobil.* *Idemo ve na prvo vožnjo s tvojem novem altom?

am *čest. izražavanje iznenađenja.* *Am naj mi reči!

ancug *m odijelo.* *Kupi si novoga ancuga za svate!

anđel *m anđeo.* *Dober si kak anđel.

anšlog *m oblog.* *Dok sam mela vročinu, devali so mi anšloga na čelo.

apoteka *f* *ljekarna*. *Mama, idi si v apoteko po leke.

apšisati *impf. i pf. blijediti*. *Majica mi je apšisana. Moram si kupiti novo.

asparaga *f* *ukrasna šparoga*. *Asparaga je tak zrosla, zreži jo malo.

aspuh *m* *ispušna cijev*. *Kaj veni auto nema aspuha?

B

babica *f* *stara baka*. *Moja babica je vredna starica, a ime ji je Marica.

bacasti *adj. debeljuškast*. *Bacasta je kak mišelinka.

badaf *adv. badava*. *Badaf se denes ženijo či se bojo zutra rastavili.

Badjak *m* *Badnjak*. *Na Badjak bajamo.

bajati *impf. hodati po kućama i izražavati dobre želje u doba Božića*. *Sako leto na Badjak, mama baja: Faljen Isus i Marija! No to mlodo leto zdravi i veseli kak tosti jeleni, dej vam Bog piceke, racike, žibeke, purice, pajceke i punu hižu dece i blagoslova Božjega!

bajkač *m* *izmišljen lik za plašenje (zločeste) djece*. *Ko je hmoji, bo ga bajkač zel.

balafka *f* *malo dijete*. *Tvoja balafka je tak balava kaj si niti žnerance ne zna zažnerati.

balamotiti *impf. brbljati*. *Sam balamotiš, rajši se hapi nekaj delati.

balavander *m* *mladić tinejdžerske dobi*. *Veni balavanderi sam kvora delajo.

baleda *m* *kratki kaput*. *Dedek furt nosi baledo, i k meši i za po domaj. Ništ jo ne čuva za svetke.

banoti *pf. niotkuda se pojaviti*. *Nesi se najovala, sam si banola.

baždoreni *adj.* *dobrih kapaciteta ispijanja.* *Tak si baždoreni, nema ti rovnoga.

bečati se *impf.* *plakati.* *No, kaj se ve bečiš? Fletno bomo se vrnoli dimo.

bedej *m* *drvena ili plastična kaca za skladištenje usitnjenoga kukuruza, grožđa.*

*No mi donesi bedja kaj ga splovim.

bedni *adj.* *koji se odvija oko podneva.* *Da pok pemo k bedni meši?

Bedja *f* *rijeka Bednja.* *Bedja teče čez Ljubreg.

bedvati *pf.* *najesti se.* *Ti čos smo se nabeledvali.

bekani *adv.* *prljav.* *Nej iti v koce, boš bekana.

beliti *impf.* *guliti.* *Dej beli več jampot toga krompera, glodna sam kaj vok.

beliti *impf.* *okrečiti.* *Belimo kuhjo kaj najo zidi tak fejst zmozani.

belije *n* *otpad od jabuka.* *To belije zasipaj v ščavo.

belojek *m* *bjelanjak.* *Mama me poslala vun po snega od belojski koji se hladil na verondi, a jo sem ji donesla provoga snega kaj je napadal vuni.

berek *m* *močvarna zemlja.* *Nigdor sam ne v bereko lovila živinčad. Pogotovo ne žabe.

betega *m* *bolest.* *Ki beteg se na me nalovil?

betežni *impf.* *bolestan.* *Nečakinja mi je betežna.

betežnica *f* *bolesnica.* *Kak je vaša betežnica? Je ozdrovela?

betežnik *m* *bolesnik.* *O, de si betežnik! Su te zlečili?

betonerati *impf.* *betonirati.* *Šontekovi betoneraju novo ogrado.

bezek *m* *bazga.* *Idemo brot bezga kaj bomo soka kuhali.

bežati *impf. trčati.* *Jo čem vidim da se negdi nekaj zabadav deli, mom bežim kaj da me je neko fpičil z iglom.

biber *m papar.* *Ak nekaj ne volim, to je unda biber v zafriganem graho.

biciklin *m bicikl.* *Zemi biciklina i tpeljaj se v Krčevino kopat kuruzo.

bidrica *f vrsta dizanog kolača od brašna, peče se u zemljanoj posudi.* *Baka furt za Vuzem peče bidrico z rehima v okrogli smeđi posodi z rebrastim rubom.

birtija *f krčma.* *Sam v birtijo hodaš, ništ nemo prešporali.

bistrički bogec *m siromah.* *Dej poglej ovoga čoveka kak se je blekel, zgledi kaj bistrički bogec.

blamerati se *impf. sramotiti.* *No, kaj se blameraš? Dimo idemo, zdigni se.

bleči (se) *impf. odjenuti se.* *Blečene su kak spodobe.

blešči *impf. svijetli.* *To šljokasta kijklja ti se cela blešči.

blomba *f plomba.* *Či se nasmeješ, vidijo ti se some blombe na zobima.

bljuza *f košulja.* *Kak imaš lepo novo bljuzo, mom si lepša.

bogec *m jadnik.* *Te bogec je tak betežni.

bojz *m najveći limeni instrument.* *Čem moj sosed zvodi bajza, mom se si bročajo.

bokček *m jadnik.* *Gleč toga bokčeka, baš mi ga je žal.

boket *m posuda za prijenos mlijeka.* *Kak je te boket žmefki, kuljko litri mleka si nalejala nutri?

bolše *adv. bolje.* *Negda je se bilo bolše.

bor *adv. barem.* *Dej bor si sleči kaputa kaj si ga ne zmožeš.

bormeš *adv. stvarno.* *Bormeš ti je fino ovo kupinovo vino.

breg *m brijeg*. *Dej mi reči, koja te je nevolja natirala kaj bežiš po tem bregima?

brenka *f bačva*. *Brenko so napunili z vinom.

Brojkovec *m narodni naziv sela Obrankovec*. *Brojkovec je joko malo selo između Svetoga Đurđa i Selneka.

brone *n drljače*. *Tata je dišel z bronami na pole.

bunce *m šunka*. *Zutra bo za obed kuhani buncek.

C

cajger *m kazaljka na satu*. *Veljki cajger je stal. Zameni baterijo kaj bomo znali kuljko je vur.

cepanica *f cjepanica*. *Fola Bogo kaj smo pospravili cepanice pre dežda.

cerkva *f crkva*. *Sako nedeljo v pol deseti vuri idemo k meši v cerkvo.

cifra *f cijena*. *Kuljka je cifra tomu siro?

cifrati *impf. ukrašavati, dekorirati tortu ili kolač*. *No, si gotova s cifrajem?

Ciganica *f Romkinja*. *Pok je Ciganica došla po meso, kaj da je znola da smo fčera klali!

cigaretlin *m cigareta*. *Hiti toga cigaretlina z lampe! Celu si me zakadel.

coprati *impf. vračati*. *Zakaj pok copraš?

coprnica *f vještica*. *Zglediš kak coprnica, so si blečena v črno, još ti sam metla fali!

cucek *m pas*. *Gledi toga cucka, tak je kak bogec.

cug *m vlak*. *Jo se s cugom peljam na faks.

cukor *m šećer*. *Pijem kovo bez cukora.

cureti *gl. padati*. *Dešč curi kaj se se zleva.

cvet *m cvijet*. *Of cvet mi je tak lepi i diši kak parfem.

cvetje *n cvijeće*. *To cvetje bi jo štela za venčani buket.

cvrtje *n kajgana*. *Imamo domoče jejce pak bomo spekli cvrtje.

Č

čas *m vrijeme*. *Nemam čas iti k doktoro.

čerep *m crijep*. *Premeni te tri čerepe kaj ti na poplava na nojži.

čerešja *f trešnja*. *Sosedu imaju tak fine čerešje, i mej so malo nabrali.

četri *num. četiri*. *Denes so mi četri dneva kak pišem diplomskoga.

četrtak *m četvrtak*. *V četrtak je sejem na sajmišto v Varaždino.

čez *adv. kroz*. *No gledu čez oblok kak dešč curi.

čik *m cigareta*. *Dej mi jenoga čika da se malo smerim.

čkometi *gl. šutjeti, začepiti*. *Dej čkomi kaj ti ne neko lampo spotral.

čmela *f pčela*. *Fpičila me je čmela v šumi.

čobe *f usne*. *Kak te dekle imaju veljke čobe!

čovek *m čovjek*. *Te čovek je bormeš ne provi.

čreva *n crijeva*. *Sviji smo zvadili so čreva i proli smo jih z vodom za čurke.

črleno *adj. crveno*. *Baš ti paše to črlena kijklja.

črnina *f crna odjeća, crnina*. *Snočka so si na sprevodu bili blečeni v črnino.

črno *adj. crno*. *Črno ti se piše jer si napravil veljku glupost!

čuča *f kokoš*. *Saki den nam čuča znese po tri jejce.

čuček *m pilić*. *Imamo maličke čučeke.

čudaj *adj. puno*. *Čudaj listja je palo z naše lipe.

čurke *f krvavice*. *Zutra imamo koline i baka bo z menom delala črne i bele čurke.

D

da *adj. kad*. *Da si mislila iti k frizerki?

deca *n djeca*. *Deca se vuni igrajo.

dečec *m dječak*. *Marija ima lepoga dečeca.

dekla *f mlada djevojka*. *To dekla je ne Marinina.

delo *n posao*. *Požuri se, zakesnel bum na delo.

den *m dan*. *Idemo bežat dok je još den, a ne dok bo mesec.

denes *adv. danas*. *Denes je lepo vreme.

dešč *m kiša*. *Dešč nas je zaribal. Trebali smo igrati vuni.

dinstati *impf. pirjati*. *Dok delaš gulaš, najbole ti je prvo zdinstati meso.

dopelati *prez. dovezi*. *Dopelaj mi peciklina kaj pem dimo.

dosmiče *ao. polako dođe*. *Najlepše je da se moček dosmiče bežat k meni.

drač *m korov*. *Vrt mi je pun drača.

drobovina *f iznutrice peradi*. *Meni ti je najbolša juha od drobovine.

dropati *gl. derati, kidati*. *Zakaj droplješ po vrotej?

droptije *n mrvice kruha*. *Poberi to droptije i hiti v ščavo.

drugač *adv. drugačije*. *Negda je se bilo drugač!

duha *f miris*. *Ovo meso ima več čudno duho, rajši ti to zahiti.

duja *f debeli pernati starinski pokrivač*. *Z dujom se zagri i na ti zima.

dvo *num. dva*. *Dve pametnjakovičke so se našle komentirati mojega dečka.
Mislim stvarno.

Đ

đastiti se *gl. praviti se važan*. *No, kaj se đastiš? I ja sam dobila pet.

đumbus *m nered*. *Kakvoga đumbusa imaš v svoji sobi! Da si zmesta se posprovila!

Đurđevo *n svetkovina Svetog Jurja, zaštitnika župe Sveti Đurđ*. *Na Đurđevo je navek bila nekva izložba v dvorani, meša v cerkvi i posle se pil gvirc. Več toga nega.

E

eksati *impf. ispijati naiskap*. *Sam još fali da pejo eksat, pak pijani bojo kak letve.

F

face *f lice*. *Face me peče od toga sonca.

fajni *adj. zgodan*. *Kak je to puca fajna!

fara *f župa*. *Fara sv. Jurja v Svetom Đurđu poznata je po načelniko.

farof *m župni dvor*. *Moram na farof k župniku po potvrdo.

fcrknuti *impf. uginuti*. *Predloni nam je moček fcrkel.

fčera *adv. jučer*. *Fčera smo se kortali belo i moja ekipa je pobedila.

fejst *adj. jako*. *Tak mi se fejst spi kaj več gledati nebrem.

feringa *f zavjesa*. *Mama je kupila nove moderne feringe.

fertun *m pregača*. *Deni si fertun kaj se ne zmažeš.

filati *impf. puniti*. *Zutra bomo jeli filanu papriku.

fiškalo *m odvetnik*. *Očeš didemo k fiškalo kaj se to čem predi reši?

fkrašti *impf. ukrasti*. *Fkrali so nam peciklina z dvorišča.

flake *f oprano rublje*. *Deni sušit flake.

flaša *f boca*. *Punu flašu vina sam potrla.

fletni *adj. brzi*. *Fletno se spravi kaj ne zakesneš na cug.

fraj *adj. slobodno*. *Imate koje mesto fraj v alto?

friško *adj. svježe*. *Imamo friškoga paradajza.

fliček *m ptičica*. *Imamo male fličeke na boru.

ftrgnuti *impf. slomiti*. *Teta Snježana je na novo leto pola na Kolniku i nogu si ftrgla.

ftruc *adv. u inat*. *Baš bum ftruc jemu išla z jezanim dečkom na kovo.

G

gacija *f agacija*. *Šuma je puna gacije.

gajnk *m hodnik*. *Idi v gajnk i zuj si cipele.

glajža *f staklo*. *Vino je v glajžnoti flaši.

gležej *m gležanj*. *Gležej mi je natekel.

gliboko *adj. duboko*. *Jo se tu ne vupam kopati, voda je fejst gliboka.

glod *f glad*. *Prijela me strašna glod, ne vidim nikaj pred jočima.

gnezdo *n gnijezdo*. *Lastavice sako leto dojdejo v isto gnezdo.

gnoj *m stajsko gnojivo*. *Njive se morajo fejest pognojiti kaj nam čem više toga zroste.

gojba *f krletka*. *Ftič je v gojbi.

goreti *impf. gorjeti*. *Gacija lepo gori.

gorice *n vinograd*. *Podhitno treba pošpricati gorice kaj ih peronospora ne vništi.

goska *f guska*. *Goske nagajajo čuče.

gosto *adj. gusto*. *Pregosto si posadila graha.

grdo *adj. ružno*. *Jaj kak su grde te kače.

gredenc *m mali ormarić*. *Na gredenco ti je nofčanik.

grobje *n groblje*. *Idi na grobje zalejati cvetje.

grozdje *n grožđe*. *Ovo leto bomo meli joko puno grozdja.

grunt *m posjed*. *Ve si na mojemo grunto i ve se primi posla.

gudeki *n svinje*. *Treba posnožiti koce, gudeki su zmazani kaj vrage.

guj *m deka*. *Dej mi još jednoga guja kaj se pokrijem, zima mi je.

guvno *n štagalj*. *Guvno nam je deda zazidal.

H

hajt *adv. puno*. *Hajt let je bila soma i ve si je našla nekvoga.

hajati *impf. spavati*. *Čem se nahajaš, pemo se šetat.

halositi *gl. tražiti, prekapati.* *Pok halosiš po špajzi? Ajde vun!

hapiti se *gl. započeti.* *Hapi se delati nekaj! Nej glumiti gospodsko dete.

hititi *impf. baciti.* *Hiti to grdosijo v smetje!

hiža *f kuća.* *Kak imate lepo, zeleno hižo.

hmerati *ao. umrijeti.* *Hmrl mi je deda.

hmoji *adj. zločest, nestašan.* *Hmoji si kaj vrog.

hormok *m naivac.* *Koji si ti hormok!

hrbet *m leđa.* *Ruksaka na hrbet i pot pod noge.

hroček *m pljuvačka.* *Pogledni hročka na podo.

hruška *f kruška.* *Tak imamo puno hruški ovo leto kaj ne znamo kam bi ž jimi.

hudi *impf. ljut.* *Anja, dojdimo, tata nam je joko hudi.

hurma *f naivka.* *Koja si ti hurma! Zakaj ji se verješ?

I

igrati *impf. svirati.* *Kak glasno igra te naš sosed na bojzo!

J

jampot *adv. jednom.* *Jampot v životo dojdem tam i unda uni ne delajo.

japa *m otac.* *Japa je ostal bez sega. Som je.

ječmen *m ječam.* *Posprovljamo ječmena v hambor kaj ga na dešč prijal vuni na dvoro.

jeden *num. jedan.* *Od jedne puce mama mi je dola toga recepta. Preveč je fini te koloč.

jejce *n jaje*. *Denes si je za zojtrek dečkov tata spekel jejce.

jemati *impf. uzimati*. *Zakaj mi jemlješ mobitela?

Jezuš *m Isus*. *Na saki Badnjak mama donese slamo za maloga Jezuša.

joči *n oči*. *Joči me bolijo.

jogej *m oganj*. *Bo se zagaslo či neš del drevo na jogej.

jorek *m graba*. *Opala sam v jorek.

K

kača *f zmija*. *Vidla sam kačo v šumi. Mom sam dimo pobegla.

kaj *pron. što*. *Kaj si rekla? Bom posle dela veša sušit, ve si pišem.

kajpok *pron. dapače*. *Kajpak da so dobri! Sam ječte!

kak *adv. kako*. *Kak si rekla da se zoveš?

kakti *prep. kao*. *Išli smo kakti na more.

kaslek *m noćni ormarić*. *Na kasleko so ti očole.

kesneti *impf. kasniti*. *Nesmeš kesneti v školo, bo te vučitelj špotal.

kičma *f kralježnica*. *Prerezalo me v kičmi, morala bom na injekcijo zgleda.

kiklja *f haljina*. *Oblekla si si joko lepo kikljo.

klet *f vikendica u vinogradu*. *Idemo štucat gorice pa v klet na gemišta.

klobasice *f kobasice*. *Ove naše klobasice so prva liga.

kmica *f mrak*. *Hodi z menom v podrum, joko me stroh kmice.

kmično *adj. mračno*. *Kak je tu kmično, skorom ne vidim prsta pred nosom.

ko *pron. tko*. *Ko je to donesel?

koj *m konj*. *Koji si ti koj!

koleno *n koljeno*. *Fčera mi je dečku opal peciklin na koleno.

koline *n kolinje*. *Mama se preprovlja kad zutra imamo koline.

koloči *m kolači*. *Moja baka najbolše koloče zno speči.

kombaj *m kombajn*. *Dok je sosed brol kuruzo, potrl mu se kombaj.

kopati *impf. okopavati*. *Idi kopat kuruzu kaj jo na drač obrosel.

kostaj *m kesten*. *Te kostaji ništ ne valjajo. Zahiti jih.

koščice *f koštice*. *Kak su fine, slone ove koščice.

košora *f košara*. *Deni medalje v košoro.

koštati *impf. (is)probat*. *Koštaj babičino zlevanko!

kotec *m prostor za svinje, svinjac*. *V kocu su svije.

kotoč *m kotač*. *Naš traktor nema veljke kotoče.

kraflin *m krafna*. *Denes bomo mama i jo pekle krafline jer su maškari.

krčma *f kafić*. *Pok si v krčmi bil?

krevetnina *f posteljina*. *Sake tri mesece menjamo krevetnino.

krf *f krv*. *Na ti dvajsti kuni i kupi si kaj očeš, sam mi nej krf piti!

krma *f sijeno*. *Kuljko krme ste dopeljali! Celo zimo bote bez brige!

krof *m krov*. *Morali bi deti novi krof na hižo, precurevle čem dešč curi.

kromper *m krumpir*. *Zutra bo za obed pečeni kromper na mošči.

kružjača *f kolač od kukuruznog brašna*. *Denes je sveta Lucija, baka bodeš mi spekla veno svojo fino kružjačo?

kružjok *m spremnik za kukuruz*. *Včera je mama v kružjaku vidla se puno miši.

kuhja *f kuhinja*. *Kuljko let je stara vaša kuhja?

kujsa *f kuja*. *Kujša ima male pese.

kuljko *adj. koliko*. *Kuljko let imaš?

kuruz *f kukuruz*. *Kopali smo kuruzu i ftrgla mi se motika.

kušuvati *impf. ljubiti*. *Gleč kak se pred sema kušuvajo!

L

lagef *m bačva*. *Idi napuni lagva z vodom kaj bomo zutra z toplom vodom zalevali vrta.

lajbek *m prsluk*. *Deni si lajbeka na vesto kaj se naš prehladil.

lajca *f velika drvena kutija za spremanje stvari*. *Otpri lajco i zemi dvo tepihe.

lajclin *m letva*. *Zabili smo lajcline na laminat.

laket *m lakat*. *Sestra se vudrila v laket, krf frca na se strone, morti bomo na hitno morale iti.

lampa *f usta*. *Soma te je lampa, dej moči več jampot.

landrati *impf. hodati okolo*. *Vi sam landrate, a pes vam je som domaj.

lecati se *gl. plašiti se čega*. *Kaj se lecaš?

lek *m lijek*. *Donesi mi leka z apoteke.

lenčina *m lijenčina*. *Nej biti lenčina, pokreni se!

lepi *adj. lijep*. *Gleč mama kak je lepa ova kiklja v izlogu!

lesa *f ograda*. *Zapiram lesu kaj sosedi najo vidli kaj delam.

lešjak *m lješnjak*. *Naši lešjaki so fejst rodni, pok bomo gibanice ž jimi punile.

listje *n lišće*. *Čudaj listja v jesen pone.

lojtra *f ljestve*. *Ova lojtra mi se ne vidi stabilna.

lopof *m lopov*. *Sosed je lopof fkral hiljado kuni.

losi *n kosa*. *Vena puca ima tak lepe rudaste losi, jo bi takve.

Lj

ljubaf *f ljubav*. *Verješ v ljubaf na prvi pogled?

Ljubreg *m Ludbreg*. *Idemo v Ljubreg po mleko.

M

mačko *adj. malo*. *Dej mi mačko soka nalej.

marulica *f marelica*. *Idi si naberi marulice kaj najo zginjelele.

mašerati *gl. stupati, hodati*. *Mašeraš kak dedek Petrinof.

mefko *adj. mekano*. *Mefko meljo mi donesi.

megla *f magla*. *Vuni ne vidim prsta pred nosom kakva megla se naprovila.

melja *f brašno*. *Kakvo meljo boš kupila?

mesto *n mjesto*. *Imaš koje mesto v alto fraj?

meša *f misa*. *Sako nedeljo sam išla k meši.

mleko *n mlijeko*. *Nalej si malo mleka f kovo, bo te mom zašrojfalo.

moček *m mačak*. *Vloni nam je moček fcrkel.

moker *adj. mokat*. *Moker si kaj da te je dešč opral.

momica *f vrtoglavica*. *Momica me je vlovila, nesam se mogla snojti.

mošča *f mast.* *Mi se pečemo na mošči, velijo da je zdraveša od olja.

mrtvoc *m mrtvac.* *Imamo običaj da den pre neg je sprevod idemo glet mrtvoca na grobje.

mrzlo *adj. hladno.* *Nalej mi mrzlo vodo!

musikati se *impf. sijevati.* *Fejst se musiče.

N

nagojati *impf. loviti.* *Pok me je celi den nagojal veni tvoj pevec.

navohati *impf. nanjušiti.* *Navohala sam finoga parfema.

nedelja *f nedjelja.* *Sako nedeljo smo znali iti k meši.

negda *adv. nekad.* *Negda je se bilo boljše.

neko *pron. netko.* *Neko je negda rekel da je rakija zdrava.

nevredni *adj. neuredan.* *Nevredna je kak i Marek, tošera se jampot na teden.

niko *pron. nitko.* *Niko je ne videl to kombinacijo za obleči se.

nofčanik *m novčanik.* *Kuljko penez imaš v nofčaniko?

noft *m nokat.* *Puščaš nofte kak pandže.

nojže *n tavan.* *Idi na nojže po klobasice kaj ih denem kuhat.

nopak *adv. naopačke.* *Ti si se nopak blekla. Etiketa ti je pod vusnicama.

nora *adj. luda.* *To ženska je tak nora kaj je mene srom.

noreti *impf. ludovati.* *Zakaj tak noriš? Stignemo!

Nj

njihaljka *f* *ljuljačka*. *Didi se njihat na njihaljko! Jo te bom zanjihala!

O

oblok *m* *prozor*. *Dej otpri toga obloka kaj malo zroka dojde nutri.

odvozlati *impf.* *odvezati, rasplesti*. *Moram odvozlati žnerance.

ofca *f* *ovca*. *Teta Ljubica još den denes ima ofce.

oj *pron.* *tu*. *Oj sam vidla lepe stvori za sobo.

olofka *f* *olovka*. *Kuljko košta jena olofka?

opasti *impf.* *pasti*. *Sam idi tam gori, kaj oponeš i nogu si frtgneš!

otpreti *gl.* *otvoriti*. *Otpri 57. stranico i prečitaj naslova.

otprti *adj.* *otvoreni*. *Elipso je otprti do devet saki den, osim nedelje.

P

pa *adj.* *opet*. *Ti nikam ne znaš dojt na vreme, pa si kesnela na altobus.

pajdoš *m* *prijatelj, kolega*. *Pajdoš z svirke je fejest zaposleni, ne znam dal bo vam zutra mogel dojt svirat.

palačec *m* *komadić*. *Ostavi mi palačeca palačinke, tak so mi fine!

paradajz *m* *rajčica*. *Najbolši paradajz je domoči z vrta.

peciklin *m* *bicikl*. *Včera sam se peljala z peciklinom na posel, pak mi je lanec doli opal.

peglaje *impf.* *glačanje*. *Peglaje je najgorši posel.

pekel *m* *pakao*. *Vroče je kaj v peklo.

pemo *fut 1. íci cémo.* *V nedeljo pemo v cerkvo.

penezi *n novci.* *Pok od mene iščeš peneze? Sam ti rekla da jih nemam!

pentrati *impf. penjati se.* *Sam se pentraj na čerešjo, tak kaj doli oponeš!

pes *m pas.* *Pri nas se pes i moček nemaju radi.

pesma *f pjesma.* *Da čujem tak lepu pesmu, odma mi se pleše.

petek *m petak.* *V petek moja baka ne je meso.

picek *m pilić.* *Za obed bomo jeli mladoga piceka.

pijača *f alkohol.* *Smrdiš po pijači kak da si celoga lagva spil.

piščojec *m prišt.* *Sam si stišči piščojce, mela boš lice kak jo.

plafon *m strop.* *Pobeli mi plafona kaj na več tak črni.

pleča *f. pl. t. leđa.* *Pleča me pečejo još od Vuzma.

plofta *f plahta.* *Premeni si plohto, gleč kak ti je zmozana.

plot *m ograda za vrt.* *Plot se bu zrušil kak je stori.

pobeči *ao. pobjeći.* *Nej pobeči dok te bomo trebali.

pok *adj. opet.* *Pok su te stirali s grunta?

polne *n podne.* *Točno je polne i obed je gotov pak moremo iti jest.

pometati *impf. mesti metlom.* *Pometi smetje! Kaj ne vidiš da se grdi po kuhji?

pondelek *m ponedjeljak.* *V pondelek niti trava ne roste.

poplun *m pokrivač.* *Mi v leti nemamo popluna za pokriti se.

postelja *f krevet.* *Postelja je preprovljena, moreš iti spot.

posvaditi *impf. posvađati se.* *Pok se ne spominate, kaj ste se posvadili?

pozobati *ao. pojesti.* *Si pozobal to grozdje?

pozobiti *ao. zaboraviti.* *Pa kaj si pozobila močka nahroniti?

požvakati *gl. prožvakati.* *Kaj ti je krava požvakala bilježnico? Nevredna je.

prasica *f svinja.* *Baš si prasica, zakaj si mi ne rekla da ideš na more?

predi *prep. prije.* *Trebalo si mi predi reči kaj ti izdam R1 računa!

prefrigani *adj. koji je premazan svim mastima.* *Prefrigani je kak i ti. Niko to nebo zabadav delal.

prelevati *impf. prelijevati.* *Prestani prelevati to vodo po sestri, očeš kaj se prehladi?

protvan *m pleh, lim, pekač.* *Zvadi protvana z rola, štukli so pečeni.

puca *f mlada djevojka.* *Ova puca je joko dobra, čuvaj jo.

R

raca *f patka.* *Naše race so fejš male, nikak da zrostejo.

rajfešlus *m zatvarač.* *Zakaj ti je rajfešlus strgani?

rajsnedlin *m pribadača.* *Zakači obavest na pločo z rajsnedlinom.

rajši *adj. radije.* *Rajši bom s tobom gledala nogometa neg da idem na nofte.

raketlin *m raketa.* *Več ne pocajo raketline protiv toče.

rastepsti *ao. prosuti.* *Probaj ne rastepsti meljo dok jo presipovaš.

reč *f riječ.* *Lepa reč te zleči.

reči *pf. reći.* *Reči ti kaj gojt očeš, al jo ti tam nejdem!

restovaje *n noćno bdijenje nad mrtvacem.* *Hmrl je Štef, denes je restovaje.

ringlini *m naušnice*. *Ti ringlini so ti preveljki. Zemi ih doli.

rintati *impf. naraditi se*. *Rintam kaj koj.

rivati *impf. gurati*. *Ne rivaj se v kuhjo, ovak je mala.

robača *f muška košulja*. *Moj dečko si je kupil joko lepo robačo za svate.

rojngla *f zdjela*. *Zemi jano rojnglo i deni v jo kuhat kašo.

rol *m pečnica*. *Zvadi štrukle z rola kaj se neju pregoreli.

roštajiti *impf. bučiti*. *Nej več roštajiti, boš mamu zbudila.

rožđiti se *impf. plakati*. *No, kaj se ve rožđiš? Niko ti ne bu mamu zel!

rože *f različito cvijeće*. *Moja mama ima sikakve rože vu vrto.

ruclj *m crveni ostatak kukuruznog klipa*. *Ovi ruclji so baš čisti, lepi. Nekoji so i beli.

ruclji *m ostaci od klipa kukuruza*. *Ko bu hital ruclje na kola?

rutati se *gl. kidati se*. *So koža mi se zrutala. Baš me fejst sonce speklo.

ružđalka *f stroj za skidanje kukuruza s klipa*. *Pazi na moju ružđalko kaj jo ne zaštopaš.

ružđiti *impf. skidati kukuruz s klipa*. *Da bote ružđili kaj vam preprovim ružđalku?

S

samoča *f samoća*. *Hmrl ji je mož i ve ju samoča lovi.

seno *n sijeno*. *Nemamo krave, al imamo čudaj sena v škedjo.

sikakvi *adj. svakakav*. *Sikakve igrice postojijo, al jo najbole znom igrati Simse.

sim *pron. ovdje.* *Hodi sim, imamo čudaj grozdja za pozobati.

skuriti *gl. spaliti.* *Skurili smo so drva, nemamo več kaj ja jogej deti.

sneg *m snijeg.* *Sneg curi kaj da mo je zodje.

snočka *adv. sinoć.* *Snočka je babica nadevala čurke.

sobota *f subota.* *V soboto je isto sejem v Varaždino na sajmišto.

sokačica *f svatovska kuharica.* *Negda je bilo čudaj sokačici jer so svati bili v domo.

sopon *m sapun.* *Operi si roke z tem soponom. Te je domoći. Se ti bo dišlo doli.

sosed *m susjed.* *Sosedi smo, posodil boš mi pljuga, kaj ne?

sošara *f sušnica.* *Moram zaklenoti sošaro kaj mi na ko klobasice fkral.

sreda *f srijeda.* *Sako sredo so faleše korte v Sinestaro.

stoljak *m stolnjak.* *Za župnika smo prepravili najnovešega stoljaka.

stopram *pron. tek što.* *Stopram so odišli, več so se vrnoli.

svati *m pl. t. svatovi.* *Denes idem v svate. Ženi mi se bratič.

sveča *f svijeća.* *Vužgi svečo kaj na bo kmično.

svet *m svijet.* *Mara Perčava je vidla sveta.

svetlo *n svjetlost.* *Zgasi svetlo jer se razdenilo.

svija *f svinja.* *Ti si jena svija!

Š

šalota *f salata.* *Vočna šalota je tak fina!

ščava *f* *svinjski napoj*. *Dnesi ščavo pajcekima kaj najo žejni.

šerafiti *impf. popravljati*. *Idi zašerafiti žaroljo!

šerajzlin *m* *žarač*. *Z šerajzlinom pregrjamo žerjofko kaj se zežge.

šetoflin *m* *novčanik*. *Zvadi te eure vun z šetoflina, nej biti škrti.

škedej *m* *štagalj*. *Idi v škedenj po rucle.

škrljok *m* *šešir*. *Škrljok ti bo dletel dok se bomo peljali na kolima.

šlic *m* *zatvarač*. *Zapri si šlica!

špajza *f* *smočnica*. *Didi v špajzo po meljo.

špotati *gl. kuditi*. *Sam ga špotajte, nesme un nikoga biti, mi domaj ga bumo.

štecun *m* *trgovina*. *Idem v štecun po čike.

štonfa *f* *čarapa*. *Navleči štonfe, hlače i deni si majico i dbeži japi otprti vrota.

T

taki *adv. začas*. *No pok taki bomo nadele te čurke, zemi toplo vodo i dobeži do koci.

tancati *gl. plesati*. *Nejdem na fešto jer ne znaš tancati.

toblja *f* *tabla*. *Donesi mi tobljo kaj zamesim rezance.

točke *fpl. t. taljige*. *Dopeljaj mi točke kaj namečem drača nutri.

tork *m* *utorak*. *V tork se pemo kopat na Petvico.

treblič *m* *stroj za trijebljenje kukuruza*. *Včera smo si složili trebliča za denes.

tuljko *pron. toliko*. *Tuljko toga smo meli, a ve smo ostali bez sega.

V

včera *adv. jučer.* *Včera smo si skup bedvali.

ve *adv. sada.* *Mom ve boš mi rekla zakaj si dobila jedan.

veljko *adj. veliko.* *Veljka je to pucka!

veš *m rublje.* *Prola sam veša i poforbala sam ga.

vogel *m ugao.* *Pazi na vogle kaj ti bilježnica nebo zgleдалa kak da jo je krava požvkala.

vrečka *f vrećica.* *Zmozano vrečko si mi dola!

vročina *f vrućina.* *Kaj te je vročina vudrila v glovo?

vugibati se *gl. micati se.* *No se vugni, kaj ne vidiš da trudnica prolazi?!

vusnice *f usnice.* *Namozala si se po vusnicaj kak da ideš na spoj.

Vuzem *m Uskrs.* *Na Vuzem furt idemo k meši.

Z

zakaj *pron. zašto.* *Zakaj si mu rekla da sam mela više penez?

zaklati *gl. usmrtiti.* *Si zaklola te race?

zapreti *gl. zatvoriti.* *Zapri bloka, zima mi je.

zavozlati *impf. zapleti.* *Zavozlala sam si patike. Moram jih odvozlati.

zdeni *adj. hladni.* *Nej piti to zdeno vodo, boš se prehladila.

zdenec *m bunar.* *Dok se peljam čez Podravino, skoro saka hiža ima zdenca!

zeti *gl. uzeti.* *Zemi mu robačo i deni prot.

zibati *gl. njihati.* *Zibaš me kak malo dete, baš mi paše.

zodji *pron. zadnji*. *Zodji je došel. Bitno da je sudjeloval. Još je i buteljo vina dobio!

zutra *adv. sutra*. *Zutra dok se stonem, odma idem po mamo.

Ž

žerjofka *f žar*. *Žerjofka mi je copila na linoleum, celi je skureni.

žmefki *adj. teški*. *Kaj ti cigle nosiš f toj torbi kaj je tak žmefka?

žneranec *m vezica za cipele*. *Uh, kaj so mi zmozani žneranci. Red je da jih operem v vešmašini.

žofki *adj. gorki*. *Ovi rehi so opće ne žofki. De si jih kupil?

4.1. Nazivi sesvečkih oranica

Mali rječnik mjesnog govora Sesveta Ludbreških nalazi se na prethodnim stranicama, no kako bi nekadašnji poljoprivredni kontekst bio što doživljajniiji, odlučila sam pomnije istražiti koja su sve imena tj. nazivi oranica mog sela, stoga u nastavku slijedi abecedni popis naziva (Buturac, 1990).

1. Čičalnica
2. Gorjak
3. Jotok
4. Krčevina
5. Kržopotje
6. Lenišče
7. Melije

8. Viškofčina

4.2. Nazivi domačinstava

Svaka obitelj nosi svoje prezime, no u mojem selu osim prezimena, svaku kuću krasi i poseban naziv – naziv domačinstva. Prenosim dio naziva domačinstva svojih susjeda.

- Đurinčavi
- Ljukekovi
- Perčavi
- Petrinovi
- Šontekovi
- Šterčavi
- Tuminovi

5. ZAKLJUČAK

Govor svakog mjesta i općine je specifičan i trebao bi dobiti pozornost od strane UNESCO zaštite. Mjesni govor Sesveta Ludbreških, za razliku od njezine prošlosti, slabije je istražen. O govoru općine Sveti Đurđ pisao je Đuro Blažeka, zajedno sa Stjepanom Belovićem. Njih su dvojica tim rječnikom posebice doprinijeli razvoju mog kraja u lingvističkom i kulturnom smislu. Premda je Sveti Đurđ usko povezan sa Sesvetama Ludbreškim, vidljive su razlike među karakteristikama njihova govora.

Istražujući govor svog sela, došla sam do brojnih otkrića. Jedno od njih je bogatstvo povijesti i gospodarstva, koji mi nikada ne bi pali na pamet. Skupljanjem riječi za rječnik, stupila sam u kontakt s ljudima koji se prisjećaju starih, arhaičnih riječi koje se danas više ne upotrebljavaju. Isto tako, ti ljudi s ponosom su se prisjetili svojih mladolikih dana kada su s istim ponosom razgovarali na kajkavskom narječju, a taj isti razgovor danas je u školi prerijedak.

Za razliku od današnjih učitelja, bila bih jedna od buntovnica po pitanju našeg, domaćeg kajkavskog govora. Svake bi godine obilježavali dan, tjedan ili mjesec nekog pjesnika ili autora te se tako prisjetili njegova doprinosa današnjem kaju. Ne samo da bismo čitali djela na kajkavskom narječju ili izvodili dramske tehnike na istom, već bismo i razgovarali na njemu kako bismo ga oživjeli jer nam previše odumire, a prevrijedan je za zaborav.

Literatura:

1. Belović, S. (2008). *Zavičajni sentimenti*. Ludbreg. Pučko otvoreno učilište „Dragutin Novak“.
2. Belović, S., Blažeka, Đ. (2009). *Rječnik govora Svetog Đurđa (Rječnik ludbreške Podravine)*. Zagreb: Posebna izdanja.
3. Blažeka, Đ. (2000). *Govor Svetoga Petra kraj Ludbrega. Kaj 6*. Zagreb. 35-46.
4. Buturac, J. (1990). *Župa Sveti Đurđ*. Zagreb: Zagrebačka tiskara.
5. Lončarić, M. (1989). *Istraživanje govora u ludbreškom kraju*. Rasprave Zavoda za hrvatski jezik XV., Zagreb, str. 121-128.
6. Vrtulek, F. (2006). *Sesvete Ludbreške*. Ludbreg: Iovia Botivo.
7. Ivšić, S. (1936). *Jezik Hrvata kajkavaca*. Zagreb. Ljetopis JAZU XLVIII, - u ovom radu korišten je pretisak koji je 1996. objavila Matica hrvatska u Zaprešiću

Elektronički izvori:

1. Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstva i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine. Pristup 12. 1. 2023.
<https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
2. Google karte. 2023. Pristup 6. 3. 2023.
<https://www.google.hr/maps/place/Sesvete+Ludbre%C5%A1ke/@46.2827022,16.6559307,14z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x4768a138a2355223:0x3d15b85b7937e453!8m2!3d46.2875889!4d16.6482438!16s%2Fg%2F1216xcsf>

Izvori fotografija:

1. Fotografija 1. Geografski položaj Sesveta Ludbreških na adresi
<https://www.google.hr/maps/place/Sesvete+Ludbre%C5%A1ke/@46.2>

[827022,16.6559307,14z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x4768a138a2355223:0x3d15b85b7937e453!8m2!3d46.2875889!4d16.6482438!16s%2Fg%2F1216xcsf](https://www.scribd.com/document/82702216/655930714z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x4768a138a2355223:0x3d15b85b7937e453!8m2!3d46.2875889!4d16.6482438!16s%2Fg%2F1216xcsf) (6. 3. 2023)

2. Fotografija 2. Učenički diktat 1943. godine iz izvora (Vrtulek, 2006. 36.)

Prilog

Pjesmicu „Moja baka“ napisala sam u jednom od viših razreda osnovne škole. Njome se jako ponosim, iako nisam osvojila nagradu za nju. Ovdje ju dijelim kako bi nekoga potaknula na pisanje pjesmice na kajkavskom narječju.

Moja baka

Moja baka
je vredna starica,
a ime joj je Marica.

Stolno nekaj hosne
kak i baka vsaka
makar hoda s pomoč štaka.

Pobožno krunico moli
i vse nas joko voli.

Najbolše koloče zna speči
I kaj ju gojt pitaš,
Navek ti bu štela reči.

Mi ju vsi volimo
I nigdar neje sama
I Boga molimo
da bu još dogo z nama.

Životopis

Moje je ime Tea Krušelj. Rođena sam 9. svibnja 1996. godine u Koprivnici. Djetinjstvo i odrastanje provela sam u Sesvetama Ludbreškim. Boravim u Varaždinu. Osnovnu školu pohađala sam u Svetom Đurđu te ju završila 2011. godine. Potom sam upisala Medicinsku školu Varaždin, smjer dentalni tehničar. Po završetku srednje škole 2015. godine upisala sam jednopredmetnu kroatistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci gdje sam završila prvu godinu studija. Zatim sam stavila mirovanje fakultetskih obveza, da bi 2018. godine upisala studij razredne nastave s modulom hrvatski jezik na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, odsjek u Čakovcu.

Izjava o izvornosti diplomskog rada

Ja, Tea Krušelj, izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)